

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

БАТОРІ ВІВІЕН АНДРІЙВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 2 / 29 вересня 2023 року

Науковий керівник:

Лоскоріх Габрієлла Людвиківна
PhD, доцент

Завідувач кафедри _____:

Бачо Роберт Йосипович
доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2024 року
Протокол № _____ / 2024

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота
**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

Баторі Вівіен Андріївна

освітня програма «Облік і оподаткування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Лоскоріх Габрієлла Людвиківна**

PhD, доцент

Рецензент: **Кіреєва Любов Віталіївна**

керівник ТОВ «СТІК КОМПАНІ»

Берегове

2024

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és Auditálás Tanszék

**A GAZDASÁGI ENTITÁS TÁRGYI ESZKÖZEINEK ELSZÁMOLÁSA,
ADÓZÁSA ÉS ELEMZÉSE**

Szakedolgozat

Készítette: Bátori Vivien

IV. évfolyamos

Számvitel és adóügy szakos hallgató

Témavezető: Loszkorih Gabriella

PhD, egyetemi docens

Recenzens: Kirejeva Ljubov

„STICK COMAPNY” Kft. igazgatója

TARTALOM

BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN.....	6
BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN	9
FEJEZET I. A VÁLLALKOZÁS TÁRGYI ESZKÖZEINEK ELSZÁMOLÁSÁNAK, ADÓZTATÁSÁNAK ÉS ELEMZÉSÉNEK ELMÉLETI ASPEKTUSAI.....	12
1.1 A tárgyi eszközök, mint a számvitel és adózás tárgya: meghatározása és osztályozása.....	12
1.2 A tárgyi eszközök számvitelének és adózásának jogi szabályozása.....	22
1.3 Tárgyi eszközök, mint elemzési objektum: lényege, tartalma és forrásai	27
FEJEZETET II. A TÁRGYI ESZKÖZÖK SZÁMVITELÉNEK ÉS ADÓZTATÁSÁNAK MÓDSZERTANA A „STICK COMPANY” KFT PÉLDÁJÁN.....	34
2.1. A „STICK COMPANY” KFT általános szervezeti és gazdasági jellemzői.....	34
2.2 „A STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközeinek elszámolásának és adózásának módszertana	40
2.3 A társaság tárgyi eszközeivel végzett tranzakciók megjelenítése a „STICK COMPANY” KFT pénzügyi és adózási jelentésében.....	49
2.4 Útmutató a „STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközszámlálásának megszervezéséhez	52
FEJEZET III. A „STICK COMPANY” KFT TÁRGYI ESZKÖZEINEK ELEMZÉSI MÓDSZERE	56
3.1 A „STICK COMPANY” KFT pénzügyi és gazdasági helyzetének expressz elemzése	56
3.2 A „STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközeinek elemzése.....	66
3.3 Útmutató a „STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközeinek elemzési módszereinek javítására a digitalizáció körülményei között	70
KÖVETKEZTETÉS MAGYAR NYELVEN.....	75
KÖVETKEZTETÉS UKRÁN NYELVEN	78
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	81
MELLÉKLETEK.....	87
ABSZTRAKT UKRÁN NYELVEN	
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN	
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN	

ЗМІСТ

ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	6
ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	12
1.1 Основні засоби як об’єкт бухгалтерського обліку і оподаткування: визначення та класифікація.....	12
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування основних засобів.....	22
1.3 Основні засоби як об’єкт аналізу: сутність, зміст та джерела.....	27
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ТОВ	34
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ „СТІК КОМПАНІ”	34
2.2 Методика обліку та оподаткування основних засобів ТОВ „СТІК КОМПАНІ”	40
2.3 Відображення операцій з основними засобами підприємства у фінансовій та податковій звітності ТОВ „СТІК КОМПАНІ”.....	49
2.4 Напрями удосконалення організаційно-методичних підходів обліку основних засобів ТОВ „СТІК КОМПАНІ”	51
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ „СТІК КОМПАНІ”	56
3.1 Експрес-аналіз фінансово-економічного стану ТОВ „СТІК КОМПАНІ”..	56
3.2 Аналіз основних засобів ТОВ „СТІК КОМПАНІ”	66
3.3 Напрями вдосконалення методики аналізу основних засобів підприємства в умовах цифровізації	70
ВИСНОВКИ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	75
ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	87
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	

BEVEZETÉS

A téma aktualitása abban rejlik, hogy tárgyi eszközök nélkül a vállalkozás gazdasági tevékenységének folytatása lehetetlen. Éppen ezért fontos minden vállalkozás számára, hogy a meglévő tárgyi eszközeit a lehető legefektívebben használják fel a gazdasági tevékenységük során. A tárgyi eszközök a pénzügyi és gazdasági tevékenység fontos és szerves részét képezik, különösen azok a fontos eszközök, amelyek tükrözik a vállalkozás pénzügyi helyzetét és további fejlődési lehetőségeit. Az új tárgyi eszközökbe történő beruházások optimális tervezése és menedzselése lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy megőrizzék versenyképességüket, növeljék termelékenységüket és biztosítsák a fenntartható növekedést. A következő tudósok írtak a tárgyi eszközök számvitelének kérdéséről: Butynets F.F., Maksymova A.V., Boyar E.M., Agres O.G., Ambarchian V.S., Novak M.V., Drobyazko S.I., Konoplya M.O., Nemish Y.V., Sharovska T.S., Malchenko G.V., Shvets N.V., Brodskyi O.L. és sokan mások. Kovalenko O.V., Hromova I.V., Mulyk T.O., Podolianchuk O.A., Khymych H.M., Pokynchereda V.V., Selivanova N.M., Tkachenko Y.V., Popko Y.O., Sharmanska V.M. a tárgyi eszközök elemzésének módszertanát tanulmányozta. A tudósok számos, a tárgyi eszközök számvitelével és elemzésével foglalkozó munkája tanúsítja e téma fontosságát, mivel fontos a vállalkozás pénzügyi stabilitása, a jogi követelményeknek való megfelelés, a gazdálkodási folyamatok optimalizálása és a pénzügyi kockázatok csökkentése szempontjából.

A szakdolgozat célja a tárgyi eszközökkel végzett elszámolások, adózási aspektusok és elemzési módszerek meghatározása a vizsgált vállalkozás alapján.

A cél eléréséhez a következő feladatok kerülnek megvalósításra:

- a vállalkozás tárgyi eszközeinek gazdasági lényegének meghatározása;
- a tárgyi eszközök mint a számvitel, az adózás és az elemzés tárgyát képező fogalmak megismerése;
- a tárgyi eszközökkel kapcsolatos ügyletek elszámolásának szabályozási és jogi szabályozásának megismerése;

- a tárgyi eszközök meghatározása, osztályozásuk, elemzésük és értékelésük, a tárgyi eszközök számviteli és adózási módszertanának ismertetése a „STICK COMPANY” KFT példáján;

- a tárgyi eszközök számvitelének javítását célzó területek azonosítása a vizsgált vállalkozásnál;

- leírni a tárgyi eszközök elemzésének módszertanát a „STICK COMPANY” KFT példáján, és javaslatokat tenni annak javítására.

A szakdolgozat vizsgálati objektuma a vállalkozás tárgyi eszközeinek könyvelése, adózása és elemzése.

A szakdolgozat tárgya a „STICK COMPANY” KFT számvitelének, adózásának és tárgyi eszközök elemzésének elméleti és gyakorlati megalapozása.

Kutatási módszerek: megfigyelés és összehasonlítás, indukció és dedukció, elemzés és szintézis, számítás és csoportosítás, tudományos absztrakció, a vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetének elemzési módszere a pénzügyi kimutatások alapján.

A szakdolgozat felépítése bevezetésből, három fejezetből, következtetésből, felhasznált irodalomból és mellékletekből áll. A munka teljes terjedelme 87 oldal, beleértve 17 táblázatot és 16 ábrát. A felhasznált irodalom listája 48 forrást tartalmaz.

Az első fejezetben meghatározásra kerül a tárgyi eszközök fogalma a számvitel és az adózás kontextuálisban, illetve a tárgyi eszközök elemzésének általános elméleti aspektusai. Nagy hangsúlyt fektettünk a a számviteli és adózási jogi szabályokra a tárgyi eszközökre vonatkozóan.

A második fejezetben a „STICK COMPANY” KFT általános szervezeti és gazdasági jellemzőinek ismertetése után külön kitértünk a vállalkozás tárgyi eszközeinek számviteli és adózási módszertanának és a tárgyi eszközökkel végzett tranzakciók ismertetésére. Illetve kidolgozásra került egy útmutató a tárgyi eszközszámlálás megszervezéséhez.

A harmadik fejezetben elkészült a „STICK COMPANY” KFT pénzügyi és gazdasági helyzetének expressz elemzése. Továbbá különös figyelmet kapott a

„STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközeinek elemzése. Az elemzések elkészítése után elkészült egy útmutató a „STICK COMPANY KFT” tárgyi eszközeinek elemzési módszereinek javítására a digitalizáció körülményei között.

A szakdolgozat információs bázisát a hazai és nemzetközi kutatók tudományos munkái, Ukrajna jogi aktusai, tudományos publikációk, internetes források, a „STICK COMPANY” KFT gyakorlati anyagai és a saját számításból kapott eredmények képezik.

A kutatási eredmények gyakorlati jelentősége a „STICK COMPANY” KFT és más kapcsolódó vállalkozások által használt tárgyi eszközök számviteli, elemzési és adózási módszertanának javítására vonatkozó gyakorlati ajánlások kidolgozása.

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що без основних засобів підприємство не може продовжувати свою господарську діяльність. Тому для всіх підприємств важливо максимально ефективно використовувати наявні основні засоби у своїй господарській діяльності. Матеріальні основні засоби є важливою та невід'ємною частиною фінансово-господарської діяльності, зокрема тими важливими активами, які відображають фінансовий стан підприємства та його потенціал для подальшого розвитку. Оптимальне планування та управління інвестиціями в нові матеріальні активи дозволяє підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність, підвищувати продуктивність праці та забезпечувати стійке зростання. Питанню обліку основних засобів присвячені праці наступних вчених: Бутинець Ф.Ф., Максимова А. В., Бояр Е. М., Агрес О. Г., Амбарчян В. С., Новак М. В., Дробязко С.І., Конопля М.О., Неміш Ю.В., Шаровська Т.С., Мальченко Г.В., Швець Н. В., Бродський О. Л. та багато інших. Досліджували методiku аналізу основних засобів Коваленко О.В., Громова І.В., Мулик Т.О., Подолянчук О.А., Химич Г.М., Покин'череда В.В., Селіванова Н. М., Ткаченко Ю. В., Попко Я. О., Шарманська В.М., Вітюк В.В. Численні праці науковців щодо обліку і аналізу основних засобів свідчать про актуальність цієї теми через її важливість для фінансової стійкості підприємства, відповідності законодавчим вимогам, оптимізації управлінських процесів та зменшення фінансових ризиків.

Метою цієї кваліфікаційної роботи є визначення облікових і податкових аспектів, методики аналізу основних засобів на базі досліджуваного підприємства.

Для досягнення поставленої мети будуть вирішені наступні завдання:

- визначити економічну сутність основних засобів підприємства;
- розкрити поняття основних засобів як об'єкта обліку, оподаткування та аналізу;

- описати нормативно-правове регулювання обліку операцій з основними засобами;

- дати визначення основних засобів, їх класифікацію, аналіз та оцінку, описати методику обліку та оподаткування основних засобів на прикладі ТОВ «СТІК КОМПАНІ»;

- визначити напрями удосконалення організації обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві;

- описати методику аналізу основних засобів на прикладі ТОВ «СТІК КОМПАНІ» і запропонувати напрями його вдосконалення.

Об'єктом дослідження цієї кваліфікаційної роботи є бухгалтерський облік, оподаткування і аналіз основних засобів підприємства.

Предметом кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичного й практичного обґрунтування обліку, оподаткування та аналізу основних засобів ТОВ «СТІК КОМПАНІ».

Методи дослідження: спостереження і порівняння, індукція і дедукція, аналіз і синтез, розрахунок і групування, наукова абстракція, метод аналізу майнового й фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи викладений на 87 сторінках, зокрема містить 17 таблиць і 16 рисунків. Список використаних джерел налічує 48 найменувань.

У першому розділі визначено поняття основних засобів у контексті бухгалтерського обліку та оподаткування, а також розглянуто загальні теоретичні аспекти аналізу основних засобів. Особлива увага приділяється нормативно-правовому регулюванню обліку і оподаткування основних засобів підприємства.

У другому розділі, після опису загальних організаційно-економічних характеристик ТОВ «СТІК КОМПАНІ», ми детально розглянули методологію бухгалтерського та податкового обліку основних засобів компанії та операцій з основними засобами. Крім того, розроблено методичні

рекомендації щодо удосконалення організаційно-методичних аспектів обліку основних засобів.

У третьому розділі було проведено експрес-аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «СТІК КОМПАНІ». Крім того, особливу увагу було приділено аналізу основних засобів ТОВ «СТІК КОМПАНІ» і розроблено рекомендації щодо вдосконалення методики аналізу основних засобів ТОВ «СТІК КОМПАНІ» в умовах діджиталізації.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, нормативно-правові акти України, наукові публікації, інтернет-джерела, практичні матеріали ТОВ «СТІК КОМПАНІ» та результати власних розрахунків.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення методики обліку, аналізу та оподаткування основних засобів для їх використання ТОВ «СТІК КОМПАНІ» та іншими спорідненими підприємствами.

FEJEZET I. A VÁLLALKOZÁS TÁRGYI ESZKÖZEINEK ELSZÁMOLÁSÁNAK, ADÓZTATÁSÁNAK ÉS ELEMZÉSÉNEK ELMÉLETI ASPEKTUSAI

1.1 A tárgyi eszközök, mint a számvitel és adózás tárgya: meghatározása és osztályozása

Tárgyi eszközökkel minden vállalkozás rendelkezik, hiszen ezek nélkül a gazdasági tevékenység folytatása lehetetlen. Ez vonatkozik a termelési, az értékesítési és az adminisztratív tevékenységekre. A tárgyi eszközök hatékony felhasználása a megbízható és kellően teljes körű számviteli és gazdasági információk időben történő beérkezésének megszervezésétől függ. Ezzel összefüggésben a számvitel, mint a vezetés egyik legfontosabb funkciója szerepe és jelentősége növekszik.

A tárgyi eszközök a pénzügyi és gazdasági tevékenység fontos és szerves részét képezik, valamint azok a fontos aktívák, amelyek tükrözik a vállalkozás pénzügyi helyzetét és további fejlődési lehetőségeit. Az új tárgyi eszközökbe történő beruházások optimális tervezése és menedzselése lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy megőrizzék versenyképességüket, növeljék termelékenységüket és biztosítsák a fenntartható növekedést.

A tárgyi eszközök olyan munkaeszközök, amelyek szükséges anyagi és műszaki feltétele a termelési, értékesítési és egyéb folyamatok megvalósításának. Egy bizonyos ideig a tárgyi eszközöket a vállalkozásnál használják, ezért a számviteli műveletekben helyesen tükrözni kell azok bekerülését, átértékelését, javítását, selejtezését [2].

Tárgyi eszközként csak olyan eszközök mutathatóak ki, amelyeknek az a rendeltetése, hogy a vállalkozás tevékenységét, működését tartósan szolgálni fogják. A tudósok különbözőképpen vélekednek a tárgyi eszközök meghatározásáról, amelyet az 1.1. táblázat foglalja magába.

A tudományos szakirodalom áttekintése után megállapítható, hogy a „tárgyi eszközök” kifejezést a legtöbb szerző általában egy vállalat tárgyi eszközeire érti.

Egyes szerzők a „tárgyi eszközöket” és az „állóeszközöket” szinonimáknak tekintik, utalva a termelésben huzamosabb ideig használt eszközökre és berendezésekre.

1.1. táblázat

A tárgyi eszköz fogalmának értelmezése a közgazdasági szakirodalomban

Szerző	Meghatározás	Forrás
J.S. Zavadszkij	Tárgyi eszközök – olyan munkaeszközök, amelyeket a termelési folyamatban sok cikluson keresztül használnak, megtartják a természetes formájukat, és elhasználásukkal fokozatosan átadják értéküket az általuk előállított termékeknek.	[16, 444 old.]
S.M. Grechko	Tárgyi eszközök – olyan eszközök, amelyeket gazdasági tevékenység során történő felhasználásra szánnak, azaz gazdasági tevékenységben való felhasználásra szánnak.	[11, 23 old.]
N.A. Litneva, L.I. Malyavkina, T.V. Fedorova	Tárgyi eszközök – azok a vagyontárgyak, amelyeket munkaeszközként szolgálnak az áruk előállítása, a szolgáltatások nyújtása vagy egy szervezet irányítása során 12 hónapot meghaladó időtartamra, vagy a szokásos működési ciklusra, ha az meghaladja a 12 hónapot.	[24, 496 old.]
L.K. Suk P.L. Suk	Egy vállalkozás vagy intézmény tárgyi eszközei olyan tárgyi eszközök összessége, amelyek hosszú ideig természetes formájukban működnek mind az anyagi termelési, mind a nem termelési szektorban.	[40, 647 old.]
N.I. Verkhoglyadova V.P. Shilo S.B. Ilyina V.I. Kysla	Tárgyi eszközök – olyan munkaeszközök, amelyeket hosszú ideig használnak (üzemeltetnek), megtartva eredeti fizikai formájukat, és értéküket a fizikai és erkölcsi elhasználódás következtében több termelési cikluson keresztül részenként előállított termékekre ruházzák át.	[9, 536 old.]
A.M. Kovalenko	Tárgyi eszközök – olyan tárgyi eszközök, amelyek várható hasznos élettartama meghaladja az egy évet (vagy a működési ciklust, ha az egy évnél hosszabb), és amelyeket a gazdálkodó egység áruk előállítására vagy szállítására, szolgáltatások nyújtására, másoknak történő bérbeadására, vagy adminisztratív és szociális funkciókra használ.	[7, 1024 old.]
N.D. Babyak	Tárgyi eszközök – olyan egy évnél hosszabb hasznos élettartamú eszközök, amelyeket a vállalkozások több működési ciklusban használnak, hogy tárgyi gazdasági hasznot termeljenek anélkül, hogy tárgyi formájukat elveszítenék, és értéküket elhatárolt értékcsökkenési leírás formájában részben átadják az újonnan létrehozott termékeknek.	[6, 177 old.]

1.1. táblázat folytatása

O.G. Agres	Tárgyi eszközök – olyan tárgyi eszközök, amelyeket a gazdálkodó egység a termelési folyamatban való használatra vagy adminisztratív, szociális és kulturális funkciók ellátására tart, amelyek várható hasznos élettartama egy évnél hosszabb, anélkül, hogy alakjuk és méretük megváltozna, és amelyek bekerülési értéke nem kevesebb, mint a jogszabályokban meghatározott összeg, és amelyeket a fizikai értékcsökkenésük és/vagy elavulásuk során fokozatosan átvezetnek a késztermékek bekerülési értékébe értékcsökkenési leírás útján.	[3, 20 old.]
O.V. Kovalenko I.V. Gromova	Tárgyi eszközök – a termelés olyan részei, amelyek hosszú ideig működnek a termelési folyamatban, fizikai formájukat az egész időszak alatt megőrzik, és értéküket az elhasználódás mértékének megfelelően, értékcsökkenési leírás formájában részenként adják át a termékeknek.	[20, 20 old.]
J. V. Nemish	Tárgyi eszközök – olyan pénzben kifejezett erőforrások, amelyeket a gazdálkodó egység a termelésben, áruk és szolgáltatások nyújtásában, másoknak történő bérbeadásában, vagy társadalmi-kulturális funkciók ellátására tart, amelyek várható hasznos élettartama legalább egy év, vagy egy évnél hosszabb, vagy egy működési ciklus által meghatározott egy évnél hosszabb, és amelynek értéke a használat során csökken.	[31, 181 old.]

Forrás: szerzők és források szerinti csoportosítás [16; 11; 24; 40; 9; 7; 3; 20; 31;6]

Vannak azonban más szerzők is, akik tévesen úgy vélik, hogy a tárgyi eszközök a kizárólag a termelési folyamatban használt eszközökre korlátozódnak, figyelmen kívül hagyva az üzleti tevékenység minden aspektusában való részvételüket. Fontos megjegyezni, hogy minden forrás egyetért abban, hogy a tárgyi eszközöket egy beszámolási évnél vagy egy működési ciklusnál hosszabb ideig kell használni.

A Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 „Tárgyi eszközök” szerint a tárgyi eszközök olyan tárgyi eszközök a vállalkozás életében, amelyek abból a célból vannak jelen, hogy az áruk előállításában, szállításában, szolgáltatások nyújtásában, bérbeadásában, vagy bizonyos funkciók ellátása érdekében használja és a várható hasznos élettartama meghaladja az egy évet (vagy az 1 évnél hosszabb működési ciklust) [32, 4 bekezdés 8 albekezdés]. Például: épületek, járművek, berendezések stb.

Egyéb tárgyi eszközök – azok a tárgyi eszközök, amelyeket a vállalkozás egy évnél (vagy 1 évnél hosszabb működési ciklusnál) hosszabb időtartamon keresztül használnak. Ezek a tárgyi eszközök nem képezik a tárgyi eszközök (10. számlaosztály) részét. A felhasználásuk idejéről a vállalkozás dönt, a Számviteli rendeletben (ukránul: Наказ про облікову політику) határozza meg.

Megjegyzendő, hogy nincsenek költségkritériumok, így a tárgyi eszközök a számvitelben bármilyen értékűek lehetnek.

Például egy nyomtató. Ez tárgyi eszköz, és amikor megvásárolták, várhatóan több mint egy évig fogják használni. A nyomtató nem változtatja meg az alakját (méretét, anyagát) működés közben. Hasonlóképpen egy szkennel, számítógépes egér, irodabútor stb.

Az adótörvénykönyv meghatározása a tárgyi eszközökről – olyan tárgyi eszközök, amelyeket az adóalany a gazdasági tevékenységében való felhasználására szán, ennek a tárgyi eszköznek az értéke meghaladja a 20 000 hrivnyát és az értéke fokozatosan csökken a fizikai vagy morális értékcsökkenés miatt [35, 14 cikk, 14.1.1 pontjának 14.1.138 alpontja].

Az adórendszer a tárgyi eszközök és egyéb tárgyi eszközök 16 csoportját különbözteti meg.

Ahhoz, hogy egy eszköz tárgyi eszközként legyen minősíthető 3 kritériumnak kell megfelelnie:

1. az eszköz tárgyi eszközként kell létezzen (rendelkeznie kell materiális formával);
2. olyan tárgynak kell lennie, amely használata során nem változtatja meg az alakját;
3. az eszközt várhatóan egy évnél tovább fogja használni a vállalkozás (azaz nem tervezik az eszköz eladását, leírását vagy felhasználását az adott éven belül) [10].

Az 1.2. táblázat mutatja be a tárgyi eszközök adózás szerinti osztályozását.

A tárgyi eszközök adózás szerinti osztályozása

Alszámlaszám	Csoportszám	Csoportnév
100	-	-
101	1	Földterületek
102	2	Nem építéshez kapcsolódó tőkeköltségek földterület-fejlesztésekhez
103	3	Épületek, épületszerkezetek és átviteli eszközök
104	4	Gépek és berendezések
105	5	Gépjárművek
106	6	Szerszámok, berendezések és felszerelések
107	7	Állatok
108	8	Évelők és gyümölcsös növények
109	9	Egyéb tárgyi eszközök
111	10	Könyvtári gyűjtemények, az ukrán Nemzeti Levéltári Alap megőrzése
112	11	Kisértékű tárgyi eszközök
113	12	Ideiglenes épületek
114	13	Természeti erőforrások
115	14	Készletartályok
116	15	Bérelt tárgyak
117	-	-
16	16	Hosszú lejáratú biológiai eszközök

Forrás: saját szerkesztés a [8] forrás alapján

A tárgyi eszközök objektuma:

- a teljes berendezés minden tartozékával;
- szerkezetileg elkülönült, önálló funkciók ellátására tervezett;
- olyan szerkezetileg összekapcsolt objektum, amely nem képes önállóan elvégezni a funkcióit;
- minden más eszköz, amely megfelel az ingatlan, gép vagy jármű fogalmának [32, 4 bekezdés 9 albekezdés].

A tárgyi eszközök csoportja – a tárgyi eszközök összessége, amely azonos műszaki jellemzőkkel, rendeltetéssel és felhasználási feltételekkel rendelkezik. Számviteli célok tekintetében a tárgyi eszközöket az 1.3. táblázat szerint osztályozzák [8].

A tárgyi eszközök osztályozása a számvitelben

Alszámlaszám	Az alszámla neve	Minimális használati időtartam
10	Tárgyi eszközök	
100	Befektetési célú ingatlan	-
101	Földterületek	-
102	Tőkeköltségek földterület-fejlesztésekhez	15
103	Épületek és épületszerkezetek	20,15 és 10
104	Gépek és berendezések	15
105	Gépjárművek	5
106	Szerszámok, berendezések és felszerelések	4
107	Állatok	6
108	Évelők és gyümölcsös növények	10
109	Egyéb tárgyi eszközök	12
11	Egyéb tárgyi eszközök	
111	Könyvtári gyűjtemények	-
112	Kisértékű tárgyi eszközök	-
113	Ideiglenes épületek	5
114	Természeti erőforrások	-
115	Készlettartályok	6
116	Bérelt tárgyak	5
117	Egyéb tárgyi eszközök	7

Forrás: saját szerkesztés a [8] forrás alapján

A 10 „Tárgyi eszközök” számla alszámláinak feladatai:

A 100 „Befektetési célú ingatlan” alszámla – olyan ingatlanok összessége, amelyeket a vállalkozás nem azért tart, hogy árukat állítson elő vagy szolgáltatásokat nyújtson, hanem pénzeszközökhöz jusson a bérbeadásával [30].

A 101 „Földterületek” alszámla – a földterületek elszámolására szolgál.

A 102 „Tőkeköltségek földjavítása” alszámla – a földjavítással kapcsolatos tőkeberuházások (vízelvezetés, öntözés stb.) elszámolására szolgál.

A 103 „Épületek és építmények” alszámla – az épületek, építmények, szerkezeti elemeik, valamint a lakóépületek jelenlétét és mozgását tartja nyilván.

A 104 „Gépek és berendezések”, 105 „Gépjárművek” és a 106 „Szerszámok, berendezések és felszerelések” alszámlák a vállalkozás gépeinek, berendezéseinek, járműveinek, szerszámainak, berendezéseinek és felszereléseinek elszámolására szolgálnak.

A 107 „Állatok” és a 108 „Évelők és gyümölcsös növények” alszámlák a hosszú lejáratú biológiai eszközök elszámolására szolgálnak, beleértve azokat az ültetvényeket, amelyek nem kapcsolódnak mezőgazdasági tevékenységekhez.

A 109 "Egyéb tárgyi eszközök" alszámla a 10 számla egyéb alszámláin nem szereplő tárgyi eszközöket tartalmazza.

A tárgyi eszközök analitikus könyvelése inden egyes objektumra vonatkozóan külön-külön történik [23,181-182 old.].

A 10 "Tárgyi eszközök” szintetikus számla felépítése:

Eszközök (debet)		Források (kredit)	
Bevételek	+	-	Elszámolások

A 11 „Egyéb tárgyi eszközök” alszámláinak feladata:

A 111 „Könyvtári gyűjtemények” alszámla – a vállalkozás könyvtári állományának rendelkezésre állását és mozgását tartja számon.

A 112 „Kisértékű tárgyi eszközök” alszámla - azokat a tételeket tartja számon, amelyeket a vállalkozás egy évnél tovább használ. Ide tartoznak a speciális szerszámok és eszközök, amelyeknek a bekerülési értékét az értékcsökkenési leírását a vállalkozás határozza meg.

A 113 „Ideiglenes épületek” alszámla – az üzemelő ideiglenes épületek (nem a vállalkozás tulajdonában álló) elszámolására szolgál.

A 114 „Természeti erőforrások” alszámla – a megszerzett természeti erőforrások rendelkezésre állását és mozgását könyvelési későbbi kitermelés céljából.

A 115 „Készletartályok” alszámla – a készletartályok rendelkezésre állását és elszámolására szolgálja.

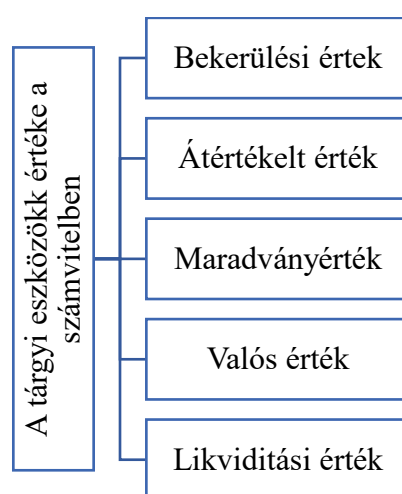
A 116 „Bérelt tárgyak” alszámla – a bérbeadott (vagy bérbeadásra szánt) eszközök rendelkezésre állását és mozgását tartja számon.

A 117 „Egyéb tárgyi eszközök” alszámla – a 11 „Egyéb tárgyi eszközök” számla egyéb alszámláin nem szereplő tárgyi eszközök meglétét és mozgását tartja számon [23,182 old.].

A vállalkozások megállapíthatják a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értékét abban az esetben, ha a bekerülési értéke megbízhatóan kimutatható és mérhető [25, 13 old.].

A tárgyi eszközök Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 szerinti értékelése a következőkre oszlik:

- tárgyi eszközök bekerülési értéke (BÉ);
- maradványérték (mérleg szerinti érték) (MÉ);
- valós érték (VÉ);
- likviditási érték (LÉ).

1.1. ábra. A tárgyi eszközök értéke a számvitelben

Forrás: saját szerkesztés az [23] forrás alapján

Bekerülési érték – a tárgyi eszközök bekerülési értéke a pénzeszközökben vagy kifizetett (átruházott) egyéb eszközök valós értékében mérhető, amelyet a tárgyi eszközök beszerzésére költöttek.

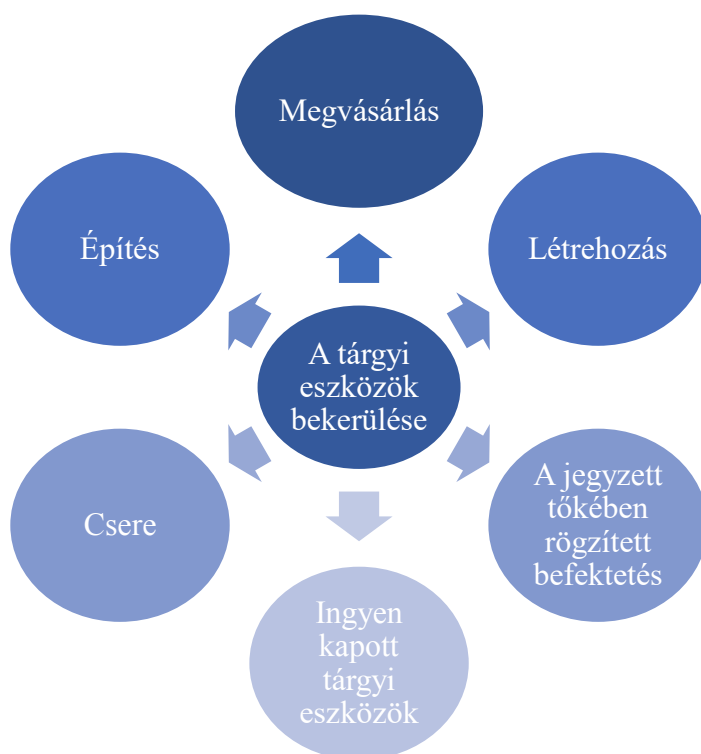
A tárgyi eszközök bekerülési értékét az alapján írják jóvá, ahogy bekerült a vállalkozásba, ezeket a 1.2. ábra szemlélteti.

Átértékelt érték – a tárgyi eszközök értéke az átértékelésük után.

Maradványérték – a tárgyi eszközök bekerülési (átértékelt) értéke és a halmozott értékcsökkenés különbsége [32, 4 bekezdés 19 albekezdése].

Valós érték – az a pénzösszeg, amelyért a tárgyi eszköz eladható (elcserélhető vagy megvásárolható) vagy a kötelezettség rendezhető a felek között

piaci feltételeknek megfelelően kötött (köthető) ügylet (szerződés) keretében [32, 4 bekezdés 20 albekezdés].

1.2. ábra. A tárgyi eszközök bekerülése a vállalkozásba

Forrás: saját szerkesztés a [23] forrás alapján

Likviditási érték – az a pénzeszköz vagy más eszközök értéke, amelyet a vállalkozás a tárgyi eszközök felszámolásából a hasznos élettartamuk felhasználását követően az értékesítéssel kapcsolatos költségek levonása után kap [23, 246 old].

A tárgyi eszközök bekerülési értéken kerülnek értékelésre a beérkezéskor.

Ide tartoznak:

- a tárgy szállítóinak kifizetett összegeket (kivéve a közvetett adókat, azaz az áfát, ha a vevő áfafizető);
- a tárgyi eszközök valamely tételére vonatkozó jogok megszerzésével (átvételével) kapcsolatban fizetett regisztrációs díjakat, állami illetékeket és hasonló kifizetéseket;
- behozatali vámok összegei;

- a tárgyi eszközök beszerzésével kapcsolatos közvetett adók összegei, ha azokat nem térítik vissza a gazdálkodó egységnek (például a ÁFA összege, ha a vevő nem ÁFA-fizető);

- a tárgyi eszközök szállításával kapcsolatos kockázatok biztosításának költségei;

- a tárgyi eszközök szállításának, telepítésének, összeszerelésének és beállításának költségei;

- a tárgyi eszköz rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotba hozásával közvetlenül kapcsolatos egyéb költségek (Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 8. pontja) [32].

A tárgyi eszköz lehet egyetlen tárgy vagy több tárgyi eszköz kombinációja. Például egy nyomtató egyetlen tárgy, és minden egyszerű vele. Az asztali számítógép azonban több, egyetlen komplexumba kapcsolt tételből áll (rendszeregység, billentyűzet, egér). A számvitelben az összetett tárgyi eszközök elszámolására két elszámolási lehetőség közül lehet választani (az 561. sz. módszertani ajánlás 8. pontja) [27]:

- egy tárgyi eszközként. A szerkezetileg egységes tételek összessége egy teljes, több komponensből álló eszköznek (komplexumnak) minősül. Ez a teljes készlet egy leltári számmal rendelkezik;

- több különálló tárgyi eszközként. Minden egyes tétel külön-külön, saját leltári számmal kerül elszámolásra.

Az azonos számítógép példáját használva, az elszámolható egyetlen tárgyi eszközként vagy több különálló tárgyi eszközként (monitor, rendszeregység, billentyűzet, egér). Az, hogy e megközelítések közül melyik a helyes és melyiket választjuk, szakmai megítélés és gyakorlati célszerűség kérdése. Ugyanebben a helyzetben egy számítógépet jobb lenne több tárgyi eszközként elszámolni: rendszeregység + monitor + billentyűzet + egér. Ennek az az oka, hogy könnyebb lesz a cseréjük. Például a billentyűzet és az egér viszonylag gyorsan elhasználódó tárgyak, ezért ezeket valóban külön kell választani. Az egyetlen dolog, ami az ilyen

könyveléshez szükséges, hogy az összes komponens költsége a számlákon vagy más elsődleges dokumentumokban kerüljön felosztásra.

Azonban egy számítógép frissítése/javítása, például további meghajtók (memória) stb. vásárlása esetén az ilyen eszközök lehetnek:

- vagy a rendszeregység (számítógép) költségének növekedéséhez rendelhető hozzá;
- vagy a tárgyi eszközöket különálló tételeként kell elszámolni. Még akkor is, ha egy elromlott alkatrész cseréjéről van szó.

E megoldások bármelyike elfogadható, helyes és megfelel a szabványoknak. Hasonló döntések hozhatók más tárgyi eszközökkel kapcsolatban is: szerszámgépek, bizonyos berendezések, épületek és a hozzájuk kapcsolódó kommunikáció, valamint járművek. Például a gázpalackos berendezés felszerelése egy gépkocsira mind a gépkocsi eredeti költségének növeléseként (korszerűsítés), mind pedig a személyi védelmi eszközök különálló, független tételének tekinthető - mindkét megközelítés helyes és megvan a maga érve.

1.2 A tárgyi eszközök számvitelének és adózásának jogi szabályozása

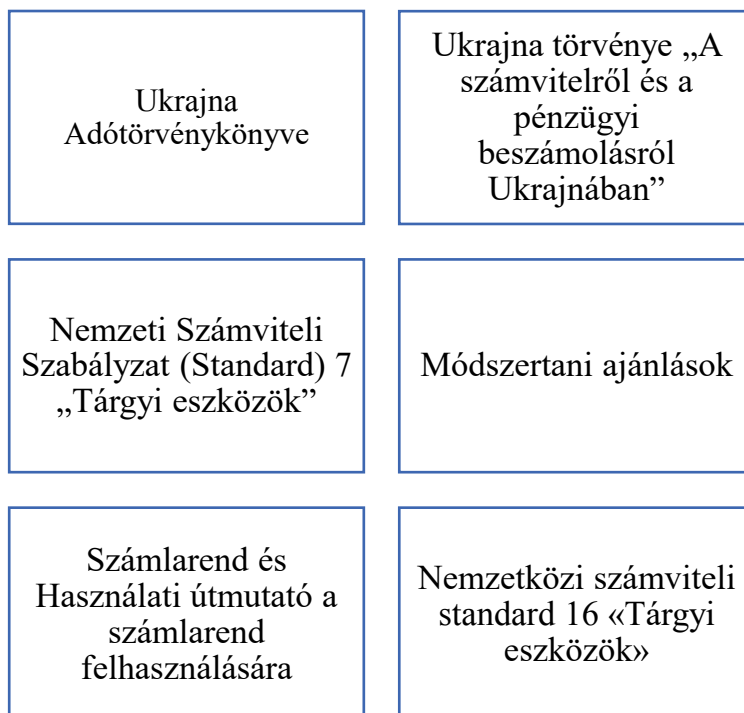
A tárgyi eszközök nyilvántartása és a beszámolók készítése során fontos szempont a jogi szabályozások ismerete.

A tárgyi eszközök elszámolását az alábbi jogi dokumentumok szabályozzák:

- Ukrajna adótörvénykönyve [35] – meghatározza a tárgyi eszközök adózási célú elszámolásának szabályait;
- Ukrajna törvénye «A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában» [17] – megállapítja a számvitel, a pénzügyi kimutatások elkészítésének és benyújtásának általános szabályait;
- Nemzeti számviteli standard 7 «Tárgyi eszközök» [32] - azon vállalatok számára, amelyek nemzeti szabványok szerint vezetnek nyilvántartást;
- Módszertani ajánlások a tárgyi eszközök elszámolására [27];
- Számlarend és Használati útmutató a számlarend felhasználására [34];

- Nemzetközi számviteli standard 16 «Tárgyi eszközök» [1] – azon vállalatok számára, amelyek a nemzetközi szabványoknak megfelelően vezetik nyilvántartásaikat.

A legfontosabb jogszabályozási dokumentumokat a 1.3. ábra tartalmazza.

1.3. ábra. A tárgyi eszközök legfontosabb jogszabályozási dokumentumai

Forrás: saját szerkesztés a [35; 17; 32; 27; 34; 1] források alapján

A szabályozási dokumentumokat négy csoportba sorolhatjuk:

I. csoport: jogalkotás – ez a csoport határozza meg a számvitel lényegét, feladatait és a számvitel szervezeti és szabályozási eljárását. Ebbe a csoportba sorolhatjuk Ukrajna alkotmányát, Ukrajna kereskedelmi törvénykönyvét, Ukrajna adótörvénykönyvét, Ukrajna 1999. 07. 16-i 996-XIV. számú törvényét „A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában”

II. csoport: szabályozás - Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 „Tárgyi eszközök” amely szabályozza a tárgyi eszközök, egyéb tárgyi eszközök és a Nemzeti Számviteli szabályzat (standard) elszámolásának módszertani elveit.

III. csoport: módszertani – Utasítás a számlarend alkalmazására (a szervezetek vagyonának, tőkéjének, forrásainak, kötelezettségeinek és üzleti

műveleteinek elszámolására); Utasítás a tárgyi eszközök, immateriális javak, leltárak, készpénz és bizonylatok leltározására és számításaira vonatkozó utasítások; Módszertani ajánlások a számviteli nyilvántartások használatára vonatkozóan; egyéb jogi aktusok.

IV. csoport: szervezeti – Rendelet a vállalat számviteli politikájáról; a tárgyi eszközök elszámolásának munkaterve; Rendelet a leltározásról; munkaköri leírások; munkafolyamat- és leltártervek; a számviteli és egyéb adminisztratív szolgáltatások szabályzata; a belső ellenőrzés megszervezésének és végrehajtásának rendje [4].

Ez a dokumentumcsoport egy adott vállalkozás irányítási rendszerén belül jön létre.

A befektetett eszközök elszámolását szabályozó fontos jogszabály Ukrajna 1999.07.16-i 996-XIV. számú törvénye „A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában” megállapítja a számvitel, a pénzügyi kimutatások elkészítésének és benyújtásának általános szabályait. A törvény meghatározza, hogy a számvitel minden vállalat számára kötelező, mivel a pénzügyi, statisztikai és adózási rendszerek alapjain nyugszanak.

Ukrajna adótörvénykönyve értelmében a tárgyi eszközök olyan tárgyasult eszközök, ideértve az altalaj telkek hasznosítására biztosított ásványi készleteket (kivéve a föld értékét, a befejezetlen beruházásokat, a közutak, a könyvtár, ill. az adóalany által a gazdasági tevékenységében történő felhasználásra kijelölt levéltári alapokat, olyan tárgyi eszközöket, amelyek értéke nem haladja meg a 20 000 hrivnyát, a nem termelő tárgyi eszközöket és immateriális javakat), amelyek értéke meghaladja a 20 000 hrivnyát, és fizikai vagy erkölcsi okokból fokozatosan csökkenő értékvesztése és a várható hasznos felhasználás (használat) időtartama, amely az üzembe helyezéstől számítva több mint egy év (vagy a működési ciklus, ha az egy évnél hosszabb) [35].

A Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 „Tárgyi eszközök” meghatározza a tárgyi eszközökre vonatkozó számviteli információk kialakítását és a pénzügyi kimutatásokban való közzététel módszertani alapjait. Meghatározza a

tárgyi eszközök elismerésének kritériumait, illetve előírja a tárgyi eszközök értékelésének, átértékelésének és értékcsökkenésének módszereit, valamint az eljárását a pénzügyi kimutatáshoz fűzött megjegyzésekben való közzétételére.

Ugyanakkor a Nemzetközi számviteli standard 16 (IAS 16) tartalmazza azt a meghatározást, hogy a tárgyi eszközök olyan olyan tárgyiasult eszközök, amelyeket a gazdálkodó termelés, szolgáltatásnyújtás érdekében tart és használ, illetve mások számára bérbe ad, továbbá adminisztratív, irányítási célokat szolgálnak, valamint várhatóan egy perióduson, egy éven túl használják [1]. Az angol nyelvű mérlegekben például az IFRS szerint a tárgyi eszközök egy konkrétabb kifejezésnek felelnek meg – «Property, Plant and Equipment» (rövidítés - PP&E, PPE). Szó szerinti fordítása «Ingatlanok, gépek és berendezések» (IAS 16. Tárgyi eszközök (ingatlanok, gépek és berendezések)).

A vállalkozásokban a 10 „Tárgyi eszközök” számla szolgál a tárgyi eszközök tőkéjének, kötelezettségeinek és tranzakcióinak elszámolására. Az utasítás a számlarend alkalmazására szóló dokumentum célja az azonos tartalmú üzleti tranzakciók egységes elszámolásának biztosítása a szintetikus számlákon és azok alszámláin. Az utasításban megtalálható a szintetikus számlák és alszámláik helyes használata, az üzleti tranzakciók rögzítésének és csoportosításának rendszere.

A tárgyi eszközök elszámolásával kapcsolatos legfontosabb szabályozási dokumentumok közé tartozik a tárgyi eszközök elszámolásának módszertani ajánlása, amely a tárgyi eszközök osztályozását is tartalmazza [4].

A módszertani ajánlások függeléke tartalmazza a tárgyi eszközökkel kapcsolatos számviteli pénzügyi művelethez tartozó számlák megfeleltetését. A tárgyi eszközök vállalatszintű szabályozása a számviteli politikáról szóló rendelet megalkotásával valósítható meg.

Ez a következőket határozza meg a tárgyi eszközökre vonatkozóan:

1. Mi pontosan a tárgyi eszközök objektuma a vállalkozásnál. Ez az aspektus azért nagyon fontos, mivel a jogi szabályozások számos alternatív lehetőséget biztosítanak a tárgyi eszközök meghatározására a vállalkozás működésében. A szabályozási dokumentumok a következő meghatározásokat

tartalmazzák: Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 irányelv szerint a tárgyi eszköz a teljes eszköz minden tartozékával, szerkezetileg elkülönült, önálló funkciók ellátására szolgál.

2. A tárgyi eszköz maradványértékének meghatározására vonatkozó eljárás. A tárgyi eszközök maradványértékének meghatározása a számviteli politikában is feltüntethető, ha a vállalkozás meghatározza, hogy a maradványérték nulla, és az értékcsökkenési leírható érték megfelel az eszköz bekerülési értékének.

3. A tárgyi eszközök értékcsökkenésének módszerei, mivel a jogszabályok 5 módszert írnak le a tárgyi eszközök értékcsökkenésére: lineáris, maradványérték csökkenése, maradványérték gyorsított csökkenése, komulatív és termelési. A vállalkozás különböző csoportokra különböző értékcsökkenési módszereket választhat saját belátása szerint.

4. A tárgyi eszközök hasznos élettartamának meghatározása. A hasznos élettartam az az időszak, amely alatt a vállalkozás a tárgyi eszközeit használni tervezi. A hasznos élettartam meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a hasznos élettartam nem lehet rövidebb az adótörvénykönyvben meghatározott időszaknál.

5. A tárgyi eszközök átértékelésének eljárása és feltételei. Vannak olyan esetek, amikor a tárgyi eszközök könyvelésben és a mérlegben meghatározott értéke nem felel meg a tényleges értéknek. Ezért a vállalkozásoknak joguk van a tárgyi eszközök átértékelésére, amelyről önállóan döntenek [39].

A tárgyi eszközök elszámolásának megszervezésében meg lehet különböztetni a fő feladatokat:

- a tárgyak átvételének, belső mozgásának és elidegenítésének helyes dokumentálása és időben történő megjelenítése a nyilvántartásokban;
- a tárgyi eszközök tárolásának ellenőrzése;
- a tárgyi eszközök javítási és korszerűsítési költségeinek ellenőrzése;
- az értékcsökkenési összegek helyes kiszámítása és nyilvántartása;
- dokumentált és megbízható adatok beszerzése a tárgyi eszközök rendelkezésre állásáról és mozgásáról a működési helyükön;

- a tárgyi eszközök értékesítéséből vagy egyéb elidegenítéséből származó eredmények azonosítása [33].

A tárgyi eszközök elszámolására vonatkozó főbb szabályozási jogszabályok elemzése után megállapítható, hogy ezek a tárgyak olyan tárgyi eszközöknek minősülnek, amelyeket egy gazdálkodó egység üzleti tevékenységének folytatásához kellően hosszú ideig használnak. Csak Ukrajna adótörvénye határozza meg azt az értékkritériumot, amely alapján az objektumok tárgyi eszközök közé sorolhatók.

1.3 Tárgyi eszközök, mint elemzési objektum: lényege, tartalma és forrásai

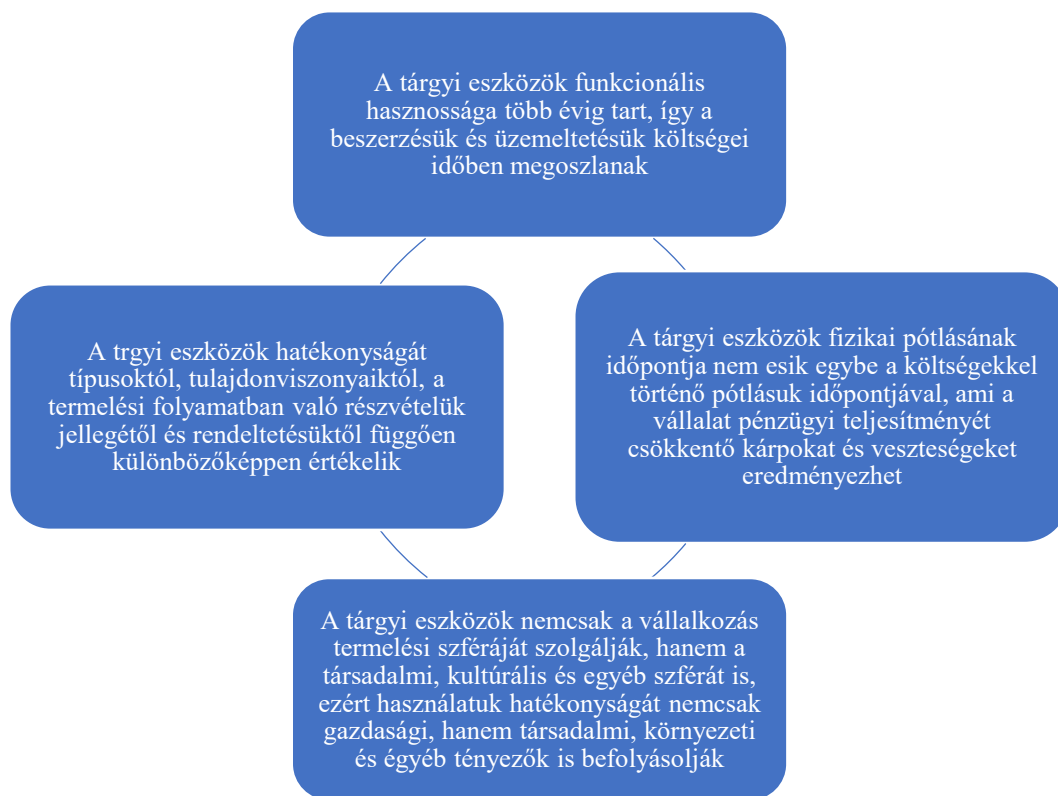
Maga a gazdasági elemzés egy olyan tudományág, amely a gazdasági jelenségeket és folyamatokat tanulmányozza egy vállalkozásnál, ezáltal objektív információkat biztosít a termelési, pénzügyi és gazdasági tevékenységekről [26].

A tárgyi eszközök a termelés kötelező összetevői, hiszen befolyásolják az általuk létrehozott áruk és szolgáltatások piaci versenyképességét. Ebből kifolyólag a vállalkozás tárgyi eszközeinek elemzése a gazdasági elemzés egyik legfontosabb területe, a fő feladata pedig az, hogy elemezze a tárgyi eszközök rendelkezésre állását és a felhasználásuk hatékonyságát segítő tartalékok feltárását [41].

A tárgyi eszközök elemzésére vonatkozó rendelkezéseket az 1.4. ábra szemlélteti. Az elemzés feladatai:

- a vállalkozás és az azt alkotó egységek tárgyi eszközei hasznosításának és ellátottságának mértékét határozza meg, melyek mindegyike általánosan és egyedileg mérhető;
- meghatározni a szintjükben történő változások okait;
- megbecsülni a tárgyi eszközök hasznosításának a termelés sikerességére és egyéb mutatókra gyakorolt hatását;
- megvizsgálni, hogy a vállalat milyen mértékben használja ki a termelési erőforrásait és berendezéseit;

- felismerni az állandó erőforrások felhasználásának, intenzitásának és hatékonyságának növelésének lehetőségeit [15].

1.4. ábra. A tárgyi eszközök elemzésére vonatkozó rendelkezések

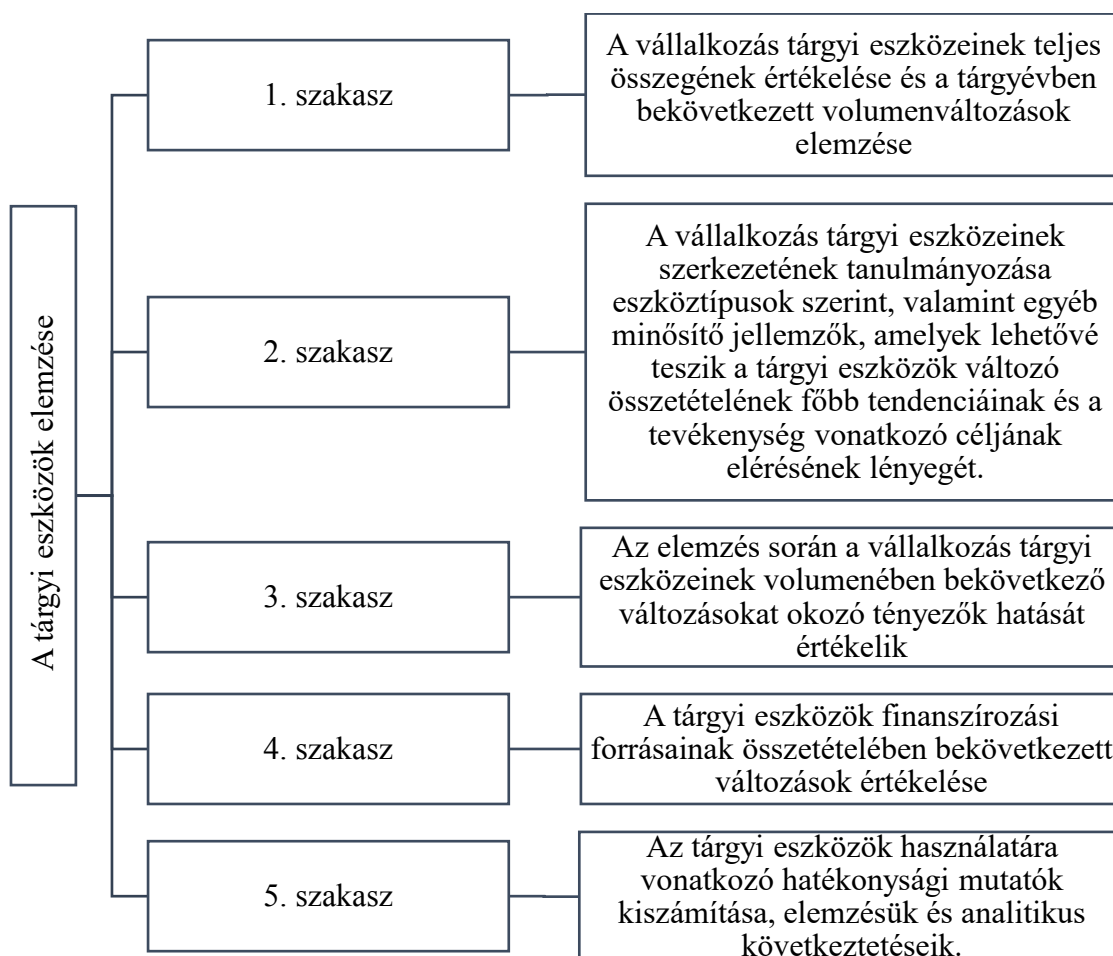
Forrás: saját szerkeztés a [29] forrás alapján

Az erőforrások allokálása a tőke termelékenységének javítására, valamint a gépek karbantartására és üzemi költségeinek csökkentésére, a gépek és mechanizmusok karbantartási és üzemeltetési költségeinek csökkentésére szolgáló feltételek felfedése, az azonosított erőforrások értékelése és tervek kidolgozása a tárgyi eszközök kihasználtságának javítására.

A gazdasági elemzés célja – meghatározni, hogy a vállalkozás milyen mértékben van ellátva tárgyi eszközökkel, illetve a változásokkal hogyan befolyásolják a vállalkozás működését. Fontos aspektus a tárgyi eszközök állapotának, a megújulási mutatók dinamikájának és kihasználtsági fokának felmérése és az őket befolyásoló mutatók vizsgálata. Ezt követően meghatározásra kerül az extenzív és intenzív kihasználtság, valamint a munkaeszközök felhasználásának hatékonyságának hatása a termékértékesítésre. Az utolsó

szakaszban meg kell határozni a tartalékokat és a hatékonyságuk javítására szolgáló intézkedéseket [29, 124 old.].

A tárgyi eszközök elemzésének szakaszait ismerteti az 1.5. ábra.

1.5. ábra. A tárgyi eszközök elemzésének szakaszai

Forrás: a szerzők által kidolgozott [46] forrás alapján

A tárgyi eszközök elemzésekor fontos figyelmet fordítani a szerkezetükre. Legelőször is érdemes felmérni, hogy a tárgyi eszközök megfelelőek-e a vállalat profiljához. Fontos felismerni, hogy a tárgyi eszközök üzemeltetése minden megvalósítható fejlesztésre hatással van-e. Ilyen a költségcsökkentés, a termelékenység növelése, a tőkefelhasználás hatékonyságának növelése és megtakarítása, a termelés növekedésére és egyéb fejlesztésekre. Ezután következik az értékbecslés, majd az átértékelés. A változásukat szembe kell állítani a termékérték vagy a mennyiségi termelés előrehaladásával. A végső mutatónak magasabb növekedési ütemmel kell rendelkeznie, mint a tárgyi eszközöknek.

A tárgyi eszközök állapotának és hatékonyságának mutatói

Mutató	Jellemzők
A tárgyi eszközök funkcionális állapotát jellemző mutatók	
Értékcsökkenési mutató	Megmutatja, hogy a tárgyi eszközök bekerülési értékének mekkora részét csoportosították át a késztermékek közé (azaz az előző beszámolási időszakban a működési költségek közé kerültek leírásra). Az értékcsökkenési leírás a tárgyi eszközök értékcsökkenésének (a hasznos élettartamuk kezdetétől számított értékcsökkenési összeg) és az ugyanezen időpontban érvényes eredeti bekerülési érték hányadosaként számítják ki.
Az alkalmassági tényező	Az értékcsökkenési mutató fordítottja. Ismerteti, hogy a tárgyi eszközök mekkora része alkalmas felhasználásra az üzleti tevékenység során. A vállalkozás tárgyi eszközei egy adott időpontban fennálló maradványértéke és az eredeti értékének hányadosaként kerül kiszámításra.
A tárgyi eszközök megújulásának aránya	Jellemzi a tárgyi eszközök üzembe helyezésének intenzitását. Azt mutatja meg, hogy a használatba vett tárgyi eszközök mekkora aránnyal rendelkeznek a beszámolási időszak végén a tárgyi eszközökön belül.
Átfogó felújítás	Jellemzi az üzemben lévő tárgyi eszközök mennyiségének növekedési ütemét
Intenzív felújítási munkák	A meglévő tárgyi eszközök új, sokkal hatékonyabb eszközökkel történő cseréje
A tárgyi eszközök elidegenítési aránya	Jellemzi a termelési ágazatból való kivonulásuk intenzitásának szintjét
A tárgyi eszközök növekedési rátája	A befektetési eszközök vagy azok egyes csoportjainak növekedési szintjét vizsgálja a beszámolási időszakban
A tárgyi eszközök hatékonyságát mérő mutatók	
Részvényhozam	A kibocsátás értékének és a tárgyi eszközök eredeti átlagos éves költségek aránya. Az inflációval összefüggésben célszerű ezt a mutatót az eladási áron értékelt árak alapján meghatározni. Az így kiszámított eszközhozam objektívebben jellemzi a tárgyi eszközök használatának hatékonyságát.
Tőkehatékonyság	A tőkehatékonyság inverze, amelyet a tárgyi eszközök átlagos éves költségének és a kibocsátás volumenének aránya határozza meg. A tőkehatékonyság jelentős növekedése a tárgyi eszközök szerkezetének javításával kivitelezhető.
A műszaki berendezések értékelésének mutatói	
Műszaki támogatás	A műszaki eszközök, beleértve a berendezéseket is, és a földterületek költségeinek aránya
Energiaellátás biztonsága	A rendelkezésre álló energiaforrások és a földterület aránya
Munkaerő energiahatékonysága	Az energiakapacitások átlagos éves számának és a foglalkoztatottak átlagos éves számának aránya
A tárgyi eszközök hozama	Meghatározza a tárgyi eszközök kihasználtsági fokát

Forrás: saját szekeztés a [44] alapján

A tárgyi eszközök használatának funkcionális állapotának és hatékonyságának fő mutatóinak jellemzőit az 1.4. táblázat szemlélteti.

A tárgyi eszközök elemzésekor fontos megkülönböztetni az eszközöket és forrásokat, illetve meg kell határozni a százalékos arányukat. Számos módon lehet értékelni a tárgyi eszközök rendelkezésre állásának hatékonyságát. A hatékonyság értékelési mutatóit három alrendszerbe lehet csoportosítani:

1. a tárgyi eszközök műszaki állapotát jellemző mutatók;
2. a tárgyi eszközök használatának általános mutatói;
3. a tárgyi eszközök használatának részmutatói [41].

A tárgyi eszközök állapotának tanulmányozása során meghatározásra kerül az értékcsökkenési ráta, melynek alakulása meghatározott időközönként dokumentálásra kerül. Többek között megvizsgálásra kerül a selejtezési arány és a tárgyi eszközök felújításának gyakorisága. Ezen mutatók csökkenése jelentős problémákat jelent a vállalkozás tárgyi eszközeinek megújításával kapcsolatban, különös tekintettel a forráshiányok fedezésére [28, 115 old.].

A tárgyi eszközök elemzésekor az információs források szerepe nagyon fontos a tárgyi eszközök elemzésének eredményességében. Az információforrások közé tartoznak:

- I. Az elsődleges dokumentumok:
 - A tárgyi eszközök átvételéről és átadásáról szóló törvény;
 - A javított, rekonstruált és korszerűsített eszközök átvételéről és átadásáról szóló törvény;
 - A tárgyi eszközök leírásáról szóló törvény; a gépjárművek leírásáról szóló törvény;
 - Az építőipari gép felszereléséről, beindításáról és szétszereléséről szóló törvény;
 - Tárgyi eszközök leltári kártyája;
 - A tárgyi eszközök könyveléséhez szükséges leltári kártyák leírása;
 - Kártya a tárgyi eszközök mozgásának rögzítésére;
 - Tárgyi eszközök leltári jegyzéke (elhelyezkedésük és működésük szerint);

- Tárgyi eszközök értékcsökkenésének számítása;
- Az immateriális javak részét képező szellemi tulajdonjog tárgyának gazdasági forgalomba hozatalára vonatkozó megbízás;
- Az immateriális javak részét képező szellemi tulajdonjog tárgyának elszámolására szolgáló leltárlap;
- Az immateriális javak részét képező szellemi tulajdonjog tárgyának elidegenítésére (felszámolására) vonatkozó megbízás;
- Az immateriális javak részét képező szellemi tulajdonjog tárgyainak leltározása;

II. A számviteli számlák adatai:

- 10 számla „Tárgyi eszközök”;
- 11 számla „Egyéb tárgyi eszközök”;
- 12 számla „Immateriális javak”;
- 13 számla „Tárgyi eszközök értékcsökkenése (amortizációja)”;
- 15 számla „Tőkebefektetések”;

III. Számviteli nyilvántartások

- 4 napló, 4. 1 nyilatkozat;

IV. Pénzügyi kimutatások

- Mérleg (1. számú formanyomtatvány);
- Pénzügyi eredménykimutatás (2. számú formanyomtatvány);
- Cash flow kimutatás (3. számú formanyomtatvány);
- Saját tőke kimutatás (4. számú formanyomtatvány);
- Megjegyzések az éves pénzügyi kimutatásokhoz – „Tájékoztatás a szegmensinformációk szerint” A1, A2, A3, A4 függelék (5. számú formanyomtatvány);

V. Statisztikai jelentéstétel

- Jelentés a vállalkozás tevékenységének főbb mutatóiról;
- Sürgős jelentés az ipari termékek (munkák, szolgáltatások) előállításáról;
- Jelentés a tárgyi eszközök rendelkezésre állásáról, mozgásáról és értékcsökkenéséről (amortizációjáról);

- Jelentés a tárgyi eszközökbe történő beruházásokról;
- Jelentés a tőkeberuházásokról.

VI. Egyéb források

- Leltár adatok;
- Lízingszerződés;
- Műszaki fejlesztési tervből, építési útlevelekből, szabadalmakból és licenzszerződésekből származó adatok;
- Korábbi ellenőrzésekből származó adatok;
- Korábbi elemző tanulmányokból származó adatok [15].

Ezen dokumentumok listájából készíthető el a vállalkozások tárgyi eszközeinek elemzése. A tárgyi eszközök elemzése fontos a vállalkozások számára, hiszen így sokkal effektívebben használhatják fel az eszközeiket. A számviteli adatok felhasználhatók a tárgyi eszközök használatából származó eredmények gazdasági elemzéséhez. Közgazdasági szempontból a tárgyi eszközöket tőkebefektetésnek tekintik, amelynek hozamot (jövedelmet) kell termelnie. A tárgyi eszközök használatának elemzése azonban inkább az ipari vállalkozásokra, mint a kereskedelemre, a mezőgazdaságra vagy a szolgáltatási szektorra vonatkozik.

A tárgyi eszközök elemzésének sajátossága a többszintűség. Fontos a tényezők befolyásolási szintjének azonosítása, és ennek megfelelően az elemzési modellek és módszerek kiválasztása. A tárgyi eszközök felhasználásának elemzésének végső célja, függetlenül a vállalkozás iparágától, a termelés és az értékesítési volumenek bővítése az erőforrások további vonzása nélkül, illetve a termelési potenciál helyreállításának vagy bővítésének szükségességének meghatározása. A tárgyi eszközök elemzésének módszertana lehetővé teszi a tárgyi eszközök állapotának és szerkezetének rendszeres értékelésére vonatkozó megközelítések rendszerezését. Az ilyen rendszeres ellenőrzés nemcsak a használatuk hatékonyságát javítja, hanem lehetővé teszi a jövőbeni ellenőrzést is a berendezések elégséges volta felett a termelési tervek teljesítéséhez.

KÖVETKEZTETÉS

A számvitel, az adózás és a tárgyi eszközök elemzésének elméleti és gyakorlati szempontjainak tanulmányozása és elemzése után a következő következtetéseket lehet levonni:

Tárgyi eszközökre minden vállalkozásnak szüksége van, nélkülük nem folytathatnak gazdasági tevékenységet. Csak akkor tekinthető egy eszköz tárgyi eszköznek, ha rendelkezik materiális formával, nem változtatja meg az alakját, valamint a vállalat egy évnél hosszabb ideig használja, különösen a következő jellemzőkkel rendelkezik: ellenőrizhetőség, az ilyen eszköz használatából származó jövőbeni gazdasági haszon, megbízható értékelés, rendeltetés (termelési folyamatban, értékesítésben, szolgáltatásnyújtásban, más felek részére történő bérbeadásban vagy adminisztratív és szociális és kulturális funkciókra használják).

A tárgyi eszközöket az 1. osztályban, a 10. számla alapján számolják el. Ennek a számlának 10 alszámlája van, melyek mindegyikén más-más tárgyi eszközök mutathatóak ki. Az adózási szempontból a tárgyi eszközöknek 16 csoportja különböztethető meg.

1. A tárgyi eszközök elszámolását fő szabályozó dokumentum a Nemzeti Számviteli Szabályzat (Standard) 7 „Tárgyi eszközök”. Ukrajna „A számvitelről és pénzügyi beszámolásról Ukrajnában” című törvénye fontos jogszabály, amely a tárgyi eszközök elszámolását szabályozza. Meghatározza a számvitel és a pénzügyi beszámolás megszervezésének jogi kereteit.

2. Minden tárgyi eszköz felhasználásnak hatékonyságát másképp értékelik azok rendeltetésétől és a termelésben felhasznált szerepétől függően.

A „STICK COMPANY” KFT tárgyi eszközeinek elemzése után a következő ajánlások fogalmazhatóak meg:

- a számviteli folyamatok automatizálása (speciális szoftverek bevezetése a tárgyi eszközök kezelésére);
- a tárgyi eszközök értékelése, hogy azok valós értékét a pénzügyi kimutatások tükrözzék;

- a tárgyi eszközök tényleges használati feltételeinek megfelelő optimális értékcsökkenési politika végrehajtása. Különböző értékcsökkenési módszerek alkalmazása a tárgyi eszközök különböző csoportjaira, azok jellemzőitől függően;
- tervezett megelőző karbantartási rendszer bevezetése a tárgyi eszközök jó állapotban tartása érdekében;
- A tárgyi eszközök tárolási helyeihez való hozzáférés-ellenőrzési rendszer létrehozása;
- videómegfigyelési rendszerek használata a tárgyi eszközök lopásának és károsodásának megelőzése érdekében;
- a tárgyi eszközök használatának elemzése a nem hatékonyan használt eszközök azonosítása érdekében;
- az erőforrások elosztásának optimalizálása és a felesleges vagy elavult eszközök leszerelése.

A tárgyi eszközök elemzése után következő módszereket ajánljuk a „STICK COMPANY” KFT számára a tárgyi eszközök hatékonyságának kihasználása érdekében:

- Értékcsökkenési elemzés bevezetés: ez az elemzés feltárná a vállalkozás számára, hogy az üzemben lévő tárgyi eszközök milyen mértékben kopnak el a tervezett értékcsökkenési leíráshoz képest;
- A tárgyi eszközök megtérülésének elemzése: ez a módszer segítséget nyújthat a tárgyi eszközök jövedelmezőségének meghatározásában. Segítheti a vállalkozásnak meghatározni, hogy melyek azok a tárgyi eszközök, amelyek a legtöbb nyereséget termelik és melyeket korszerűsíteni vagy cserélni szükséges.
- A tárgyi eszközök pótlásának stratégiai megszervezése: magába foglalja az elavult tárgyi eszközök pótlását, korszerűsítését a hatékonyságuk növelése érdekében.
- A tárgyi eszközök pénzügyi elemzése: segítheti a vezetőt, hogy releváns döntéseket hozzon a vállalkozás tárgyi eszközeinek felhasználásáról.

Ezekkel a módszerekkel lehetne a leginkább növelni a tárgyi eszközök hatékony felhasználását, amely biztosítaná a „STICK COMPANY” KFT erőforrásainak optimális felhasználását.

Továbbá fontos lenne a tárgyi eszközök bővítése, hiszen ez elősegítheti a vállalkozás további fejlődését.

ВИСНОВКИ

Вивчивши та проаналізувавши теоретичні та практичні аспекти обліку, оподаткування та аналізу основних засобів, можна зробити наступні висновки:

1. Основні засоби потрібні всім підприємствам, без них вони не можуть здійснювати господарську діяльність. Актив можна вважати основним засобом лише в тому випадку, якщо він має матеріальну форму, не змінює своєї форми та використовується підприємством більше одного року, зокрема має ознаки: контрольованості, отримання в майбутньому економічних вигід від використання такого активу, достовірної оцінки, призначення (використовується в процесі виробництва, реалізації, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій).

2. Основні засоби в бухгалтерському обліку обліковуються у 1 класі, на 10 рахунку бухгалтерського обліку. Цей рахунок має 10 субрахунків, кожен з яких відображає окремий об'єкт основних засобів. Для цілей оподаткування основні засоби можна розділити на 16 категорій.

3. Основним документом, що регулює облік основних засобів, є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 7 «Основні засоби». Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» є важливим законодавчим актом, що регулює облік основних засобів. Він визначає правові засади організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

4. Ефективність використання кожного основного засобу оцінюється по-різному залежно від його призначення та ролі у виробництві.

Проаналізувавши основні засоби ТОВ «СТІК КОМПАНІ», можна зробити наступні рекомендації щодо удосконалення їх організаційно-методичних аспектів:

- автоматизація облікових процесів (впровадження спеціального програмного забезпечення для управління основними засобами);

- оцінка основних засобів для відображення їх справедливої вартості у фінансовій звітності;

- впровадити оптимальну амортизаційну політику відповідно до реальних умов використання основних засобів. застосування різних методів амортизації до різних груп основних засобів в залежності від їх характеристик;

- впровадження системи планово-попереджувальних ремонтів для підтримання основних засобів у належному стані;

- створення системи контролю доступу до місць зберігання основних засобів;

- використання систем відеоспостереження для запобігання крадіжкам та пошкодженню основних засобів;

- аналіз використання основних засобів з метою виявлення неефективно використовуваних активів;

- оптимізація розподілу ресурсів та виведення з експлуатації надлишкових або застарілих активів.

Після дослідження аналізу основних засобів, для підвищення їх ефективності використання ТОВ «СТІК КОМПАНІ» рекомендується:

- впровадження аналізу амортизації: цей аналіз покаже підприємству швидкість зносу основних засобів на підприємстві порівняно із запланованою амортизацією;

- здійснення аналізу рентабельності основних засобів: цей метод може допомогти визначити прибутковість основних засобів. Він може допомогти підприємству визначити, які основні засоби приносять найбільший прибуток, а які потребують модернізації або заміни.

- стратегічна організація заміни основних засобів: передбачає заміну або модернізацію застарілих основних засобів для підвищення їхньої ефективності.

- фінансовий аналіз основних засобів: може допомогти управлінському персоналу прийняти відповідні рішення щодо використання основних засобів компанії.

Ці методи були б найефективнішим способом підвищення ефективності використання основних засобів, що забезпечило б оптимальне використання ресурсів ТОВ «СТІК КОМПАНІ».

Крім того, важливим було б збільшення основних засобів, оскільки це могло б допомогти компанії розвиватися далі.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. IAS 16 — Property, Plant and Equipment. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929014?lang=en#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.01)
2. А. В. Максимова, Е. М. Бояр. Бухгалтерський та податковий облік основних засобів в сучасних умовах: головні аспекти та відмінності. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (letöltés dátuma: 2024.02.05)
3. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»; Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с.
4. Амбарчян В. С., Новак М. В. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів. *Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні : матеріали наук. практ. інтернет-конф. (24 травня 2017 р., м. Київ)*. Київ: КНУТД, 2017. С. 56-60. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7079/1/20170524_Determinan_P056-060.pdf (letöltés dátuma: 2024.03.01)
5. Аналіз господарської діяльності: Г. Даценко, Н. Коцеруба, І. Крупельницька, О. Кудирко, І. Лобачева; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця. 2021. 416 с.
6. Бабяк Н.Д. Амортизаційні відрахування як фінансове джерело відтворення основних засобів підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. 2005. № 10 (82). С. 177–185.
7. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики / за ред. А.М. Коваленко. Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2006. 1024 с.
8. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 94).

9. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 536 с.
10. Віктор Оніщенко: Основні засоби. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7085-osnovn-fondi> (letöltés dátuma: 2024.03.03)
11. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2011. № 3 (21). Ч. 2. С. 23–31.
12. Дробязко С.І., Конопля М.О. Організація і методика обліку основних засобів підприємства та аналіз ефективності їх використання. *Вісник Університету «Україна»*. 2019. № 3 (24). DOI: 10.36994/2707-4110-2019-3-24-09 (letöltés dátuma: 2024.01.10)
13. Економічний аналіз [Текст]: Конспект лекцій для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент» галузь знань 07Управління та адміністрування спеціальності 073Менеджмент денної та заочної форми навчання/ уклад. С. В. Буснюк. Луцьк: Технічний фаховий коледж Луцького НТУ, 2020. 118 с. URL: <https://tk.lntu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01>(letöltés dátuma: 2024.03.05)
14. Аналіз господарської діяльності: Г. Даценко, Н. Коцеруба, І. Крупельницька, О. Кудирко, І. Лобачева; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця. 2021. 416 с.
15. Економічний аналіз: Навч. посібник. / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. 2015. 310с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5717/1.pdf> (letöltés dátuma: 2024.02.10)
16. Завадський Й.С., Осовська Г.В., Юшкевич О.О. Словник економічних термінів: менеджмент, маркетинг, підприємництво: навч.-метод. посібник. Житомир: ЖІТІ, 1999. 444 с.

17. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14?lang=en#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.10)

18. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (letöltés dátuma: 2024.02.13)

19. Кірсанова В.В. Обліково-аналітичні інструменти управління реальними інвестиціями в процесі інноваційного розвитку промислових підприємств: [моногр.] / В.В. Кірсанова, Л.О. Волощук, С.В. Філіппова. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 198 с.

20. Коваленко О.В., Громова І.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. Вип. 7. С. 20–27.

21. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік I. Частина II: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ. 2011. 72 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/fin-oblik-1_lbr_navch-posibnik_rbr_ch2201_1.pdf (letöltés dátuma: 2024.02.20)

22. Круш П. В. Капітал та основні засоби підприємства : навч. посібн. для вузів / П. В. Круш, В. І. Подвігіна, О. В. Клименко. Київ : Центр навч. літ., 2009. 166 с.

23. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. 670 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/> (letöltés dátuma: 2024.02.10)

24. Лемішовська, О., Лінинська, В. Бухгалтерський облік в умовах впровадження інформаційних технологій і систем. *Економіка та суспільство*. 2022. (44). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-23> (letöltés dátuma: 2024.01.10)

25. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.
26. Макаренко А. П., Панченко О. М., Бескоста Г. М. Фінансовий облік 1 : навч. посіб. для ВНЗ рек. МОН України. 2-ге вид., перероб. і доп. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 400 с.
27. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text> (letöltés dátuma: 2023.12.10)
28. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 46. С. 113-123. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct46-19> (letöltés dátuma: 2023.12.02)
29. Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 288 с.
30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість": Наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 № 779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text> (letöltés dátuma: 2023.12.20)
31. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. *Аграрна економіка*. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.
32. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (letöltés dátuma: 2023.12.12)
33. Петренко А.Я., Попова В.Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення, *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2018. 994-1001. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138 (letöltés dátuma: 2023.12.10)

34. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (letöltés dátuma: 2023.12.03)
35. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (letöltés dátuma: 2023.12.06)
36. Подолянчук О.А., Химич Г.М. Методика і аналіз аудиту основних засобів. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 4. С.76-80.
37. Покиньючерда В.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. С. 5-11. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/3.pdf (letöltés dátuma: 2023.12.10)
38. Селіванова, Н. М. Особливості методики проведення аналізу основних засобів підприємства / Н. М. Селіванова, Ю. В. Ткаченко, Я. О. Попко // *Проблеми ринку та розвитку регіонів України в XXI ст. : матеріали VII Міжнарод. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Одеса, 05-09 груд. 2016 р.* Одеса, 2016. С. 98-102. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/6218/1/98.pdf> (letöltés dátuma: 2023.12.22)
39. Стецюк Л. М. Облік основних засобів та аналіз ефективності їх використання. Випускна кваліфікаційна робота, спеціальність: 071 – Облік і оподаткування, освітньо-професійна програма – облік і оподаткування діяльності суб'єктів господарювання. Тернопільський Національний Економічний Університет. Тернопіль, 2019. С. 64. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35793/1/Stetsiuk%20L.M.pdf> (letöltés dátuma: 2023.12.10)
40. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л.Сук. [3-те вид., перероб. і доп.]. Київ: Знання, 2016. 663 с.

41. Тарасюк Ю. В. Особливості аналізу використання основних засобів. URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/studconf/421.pdf> (letöltés dátuma: 2024.01.10)
42. Тростянська К., Фелонюк О. Аналітичний огляд забезпеченості підприємств основними засобами. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2022, № 6, Том 2. С. 119-123.
43. Філіппова С.В. Інноваційний контролінг в діяльності промислових підприємств: навчальний посібник / С.В. Філіппова, М.А. Юдін, О.В. Мелих, Н.М. Селіванова. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2016. 134 с.
44. Шарманська В.М., Вітюк В.В. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання. *Молодий вчений*. №1 (53), 2018. С. 550-553. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1%281%29_131 (letöltés dátuma: 2024.01.10)
45. Шаровська Т.С., Мальченко Г.В. Сучасна проблематика обліку основних засобів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 3 (20). С. 543-549.
46. Швець Н. В., Бродський О. Л. Проблемні питання аналізу основних засобів підприємства. *БІЗНЕС-ІНФОРМ*. 2012. № 8. С. 159 – 162. URL: http://www.business-inform.net/pdf/2012/8_0/159_162.pdf (letöltés dátuma: 2024.01.19)
47. Шубіна С., Малахов В., Літвінцева Н. Комплексний аналіз основних засобів промислового підприємства. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 3 (30). 2019. 95–101 ст. URL: [https://doi.org/10.18371/2221755x3\(30\)20_17124476](https://doi.org/10.18371/2221755x3(30)20_17124476) (letöltés dátuma: 2024.01.10)
48. Феофанова І., Антонова О. Проблеми обліку основних засобів на підприємстві. *Молодий вчений*, 11 (87). 2020. 205-208. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/129> (letöltés dátuma: 2024.01.10)

АНОТАЦІЯ

Баторі Вівієн Андріївна. Бухгалтерський облік, оподаткування та аналіз основних засобів суб'єкта господарювання. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Облік і оподаткування». Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2024.

Загальний обсяг роботи викладений на 87 сторінках, зокрема містить 17 таблиць і 16 рисунків. Список використаних джерел налічує 48 найменувань.

Ключові слова: бухгалтерський облік, аналіз, оподаткування, основні засоби, суб'єкти господарювання.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення облікових і податкових аспектів, методики аналізу основних засобів на базі досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є бухгалтерський облік, оподаткування і аналіз основних засобів підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичного й практичного обґрунтування обліку, оподаткування та аналізу основних засобів ТОВ «СТІК КОМПАНІ».

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення методики обліку, аналізу та оподаткування основних засобів для їх використання ТОВ «СТІК КОМПАНІ» та іншими спорідненими підприємствами.

ABSZTRAKT

Bátori Vivien. A gazdálkodási entitás tárgyi eszközeinek könyvelése, adózása és elemzése. Szakdolgozat a felsőoktatás első (bachelor) szintjére a „Számvitel és adóügy” képzési program keretében. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Beregszász, 2024.

A szakdolgozat teljes terjedelme 87 oldal, benne 17 táblázatokkal és 16 ábrával. A felhasznált irodalom listája 48 forrást tartalmaz.

Kulcsszavak: számvitel, elemzés, adózás, tárgyi eszközök, gazdasági szervezetek.

A szakdolgozat *célja* a tárgyi eszközök számviteli és adózási szempontjainak, elemzési módszereinek meghatározása a vizsgált vállalkozás alapján.

A szakdolgozat *objektuma* a vállalkozás tárgyi eszközeinek számviteli, adózási és elemzési kérdései.

A szakdolgozat *tárgya* az „STICK COMPANY” KFT számvitelének, adózásának és tárgyi eszközök elemzésének elméleti és gyakorlati megalapozása.

A kutatási eredmények gyakorlati jelentősége az, hogy gyakorlati ajánlásokat dolgozzanak ki a tárgyi eszközök számviteli, elemzési és adózási módszertanának javítására, hogy a „STICK COMPANY” KFT és más kapcsolódó vállalkozások is használhassák azokat.

ANNOTATION

Vivien Batori. Accounting, taxation and analysis of fixed assets of a business entity. Qualification work for the first (bachelor's) level of higher education in the 'Accounting and Taxation' educational program. Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Berehove, 2024.

The total volume of the work is set out on 87 pages, including 17 tables and 16 figures. The list of references consists of 48 titles.

Keywords: accounting, analysis, taxation, fixed assets, business entities.

The qualification work *aims* to determine the accounting and tax aspects, methods of analysis of fixed assets based on the enterprise under study.

The *object* of research is accounting, taxation and analysis of fixed assets of the enterprise.

The *subject* of the study is a combination of theoretical and practical substantiation of accounting, taxation and analysis of fixed assets of 'STICK COMPANY' LLC.

The practical significance of the research results is to develop practical recommendations for improving the methodology of accounting, analysis and taxation of fixed assets for their use by 'STICK COMPANY' LLC and other related enterprises.

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Szakdolgozat_Bátori_Vivien.pdf

Ким подано:

Габор Потокі

Дата перевірки:

2024-06-03 10:18:27

Дата звіту:

2024-06-03 10:33:15

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

87

Кількість слів:

17789

Схожість 6%	Збіг: 41 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 28 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 1%	Кількість: 32 джерела	Перефразовано: 222 слова
Цитування 5%	Цитування: 47	Всього використано слів:
Включення 0%	Кількість: 3 включення	2233 Всього використано слів: 25
Питання 0%	Замінені символи: 0	Інший сценарій: 2 слова